

Anton Tauf, Irina Wintze...

Cel care primește palme

Am trăit, în scurta mea experiență de spectator de teatru, doar câteva momente de emoție pură, i-aș spune muzicală. Însumate, ele acoperă minute – nu multe. Am simțit aceeași emoție crudă la spectacolul Ancăi Bradu. Consuella, actriță de circ, este vândută de tatăl său, Conte Mancini, unui ins bogat, care și-o dorește de soție. În prezența actorilor de la ciroul Briquet, strânși în jurul mesei sărbătorești, Consuella ezită să se apropie de Regnard, este chemată, zvrălită în brațele baronului, ea se îndepărtează, revine și fuge, se refugiază în planul secund, apoi, lunatică, teribilă, mișcările ei se insinuează într-un dans provocator și disperat pe schelele din fundul scenei, în vreme ce grupul mesenilor răsuflă perplex, exclamă sau strigă cu groază, se strânge și se răsfiră într-un flux-reflux topit în ritmul uriașei **orgue de barbarie** pe care o evocă șansoneta aspră, mecanică, **accelerando** demențial...

Mi-e dat din când în când, foarte rar, să accept că teatrul nu trebuie să-și schimbe raporturile lui tradiționale de sincretism pentru a crea presentimentul extatic. Nu trebuie să ne lipsească nici de cuvânt, nici de poveste, nici de chipurile actorilor... Chiar și atunci când povestea este o melodramă dintre cele mai lesne de găsit în foiletoanele de la sfârșitul secolului trecut: un bărbat își otrăvește iubita oferită altuia de tatăl ei, apoi se sinucide. Rămâne de văzut ce valori ale timpului primește în scenă

lectura unei banale melodrame. Leonid Andreev este, totuși, unul dintre precursorii expresionismului. Cel și Consuella nu trăiesc un amor burghez oarecare, Zinida (Viorica Mischilea), îmblânzitoarea de lei, nu e o cucoană

Irina Wintze și Anton Tauf, un cuplu tragic

sentimentală, pradă ingratitudinii mâțelor și singurătății ei. Faptul că nimeni nu ajunge la limanul dragostei pe care-o visează, înotând fără suflu împotriva curentului fatal, nu spune nici el prea mult despre adâncimea dramei. Atât doar că personajele acestea sunt purtătoare de stigmat interior.

CEL CARE PRIMEȘTE PALME de Leonid Andreev • TEATRUL NAȚIONAL din CLUJ • Data reprezentăției: 18 februarie 1998 • Regia: Anca Bradu • Scenografia: Lia Maria Vasilescu • Mișcarea scenică: Mălina Andrei • Distribuția: Anton Tauf (Cel), Irina Wintze (Consuella), Cornel Răileanu (Contele Mancini), Viorica Mischilea (Zinida), Ion Marian (Briquet), Bucur Stan (Baronul Regnard), Gelu Bogdan Ivașcu (Jackson), Doru Surcel (Alfred Bezano), Dan Chiorean (Tily), Ruslan Bârlea (Poly), Mihai Comănici (Domnul), Paul Basarab (Dirijorul) ș.a.

Cel este chiar expresia fidelă a personajului expresionist, măcinat de traumele unei biografii strănii, la capătul căreia își manifestă disprețul violent față de lume. Trăiește mistica transfigurării și intră în Ciroul Briquet sub porunca autopenitenței pe care acest bărbat, bântuit de fantezmele trecutului său înveninat, și-o dă, alegându-și rolul de clovn care primește palme. Patima și istovul existențial se împletesc deopotrivă cu bunătatea îngerească și disperarea mocnind în fiecare gest. Anton Tauf învăluie blândețea vibrantă și uneori tandră a personajului său cu aura de mister stihial. Tot așa, întreaga făptură a Irinei Wintze, în rolul Consuellei, e străluminată de acea misterioasă indecizie între feminitate și ingenuitatea copilei care abia adulmecă chemările – la rândul lor contradictorii – ale lumii. Nu mai puțin, pentru aventurierul Conte Mancini (Cornel Răileanu), bonomia, moralismul senin și afaibil, calculul mărunț sau cinismul se topesc într-o substanță perfect omogenă, expresia puternicului contrast interior, expresionist. Personajele din spectacolul Ancăi Bradu intră în scenă cu aceste teribile poveri ale trecutului blestemat sau ale hipersensibilității, sunt cutreie-

rate de o tristețe tumultuoasă care le amestecă chipurile cu umbra morții.

Anca Bradu alege pentru spectacol un **tempo** lent, răbdător să desfacă toate armonicile – de la cele mai acute și sfâșietoare, până la cele grave – ale fiecărei secvențe. E o silabisire oraculară, interiorizată a discursului, fără accidente sau paradoxuri. Timpul dramatic capătă o densitate păstoasă, rezultată nu din aglomerări de

evenimente, ci din aspirația sufletului-martor tocmai de a nu epuiza evenimentul, de a-l întârzia, ca și cum spectacolul ar fi un **continuum** eliberat de sub presiunea anecdotică a circumstanței. Un teatru flatându-și prea puțin virtuțile de teatralitate, în schimbul adâncirii valorii timpului dramatic. Oricum, spectacolul acesta încărcat de frumusețe al Ancăi Bradu, deopotrivă al Mălinei Andrei (mișcare scenică) și al Liei Maria

Vasilescu (scenografie), al lui Anton Tauf, al Irinei Wintze..., nu e o demonstrație, nici chiar o exegeză în sensul frecvent atribuit montărilor teatrale, nu e nici studiu de stil sau al unui "univers uman"... Sau, toate acestea la un loc fiind, undeva, deasupra lor, spectacolul pare a se naște dintr-un elan liric al celor ce l-au creat, de a-și lămuri propriul tumult interior...

Sebastian-Vlad Popa

Primul pas

Dragă mincinosule

DRAGĂ MINCINOSULE de Jerome Kilty. Traducerea: Alf Adania • TEATRUL NAȚIONAL din BUCUREȘTI • Data reprezentației: 12 martie 1998 • Regia: Mara Pașici • Scenografia: Diana Ruxandra Ion • Muzica: Cristian Butariu • Distribuția: Damian Crășmaru (George Bernard Shaw), Adela Mărculescu (Stella Campbell).

Duelul cvasi-permanent între două inteligențe ascuțite și rebele (cu măsură, totuși) față de conveniențele sociale, aparținând unor ființe care, înainte de a deveni personaje, au fost persoane reale și personalități ilustre – dramaturgul George Bernard Shaw și actrița Stella Campbell –, duel sugerat de corespondența lor și transcris în dialog scenic de americanul Jerome Kilty, este deopotrivă

atrăgător pentru interpreți și spectatori. El s-a dovedit a fi atrăgător și pentru tânăra regizoare Mara Pașici, aflată, în profesie, la "primii pași" (așa se și numește programul inițiat de TNB și destinat lansării debutanților). Ca lucrare de licență, spectacolul poate căpăta notă de trecere, datorită abilității cu care este folosit și luminat

Adela Mărculescu (Stella Campbell)...

... și Damian Crășmaru (G.B. Shaw)

spațiul (expresiv decorat de Diana Ruxandra Ion) și sunt construite dramatic unele momente, mai ales în a doua parte a reprezentației. Distanța până la nota maximă o dă lucrul cu actorii, încă șovăielnic, judecând după rezultate: dacă Adela Mărculescu își înzestrea eroina cu mișcări sufletești variate, în funcție de situație, Damian Crășmaru păstrează aproape tot timpul o poză sentimental-melodramatică, justificată doar în final. De unde se vede că spectacolele "de actori" prezintă riscuri și pentru regizor.

Alice Georgescu

